VALDEMARSVIKS KOMMUN

Undersökning av betydande miljöpåverkan

tillhörande detaljplan för Sörby 2:10

Upprättad: 2026-09-17

Postadress
Söderköpings kommun
614 80 Söderköping

Besöksadress
Kommunhuset
Storängsallén 20

Kontakt
0121-181 00
kommun@soderkoping.se

Org.nr och webbplats
212000-0464
www.soderkoping.se

Introduktion

Enligt bestämmelserna i Plan- och bygglagen och Miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram för de planer och program som antas medföra en betydande miljöpåverkan. För att svara på frågan om genomförandet av planen eller programmet antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte genomförs en undersökning. Undersökningen är alltså en analys som leder fram till kommunens ställningstagande i frågan om betydande miljöpåverkan.

Strategisk miljöbedömning	Processen för miljöbedömnings- och konsekvensbeskrivningsarbetet.
Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)	Skriftlig dokumentation av planens miljökonsekvenser.
Undersökning	Processen som leder fram till ett ställningstagande i frågan om betydande miljöpåverkan.

Områdesbeskrivning

Området är beläget i södra utkanten av Ringarum tätort och utgörs av ca 8 hektar mark. Området avgränsas av Gamla Landsvägen, väg 738, i sydväst, Fridhemsvägen i öster och Kapellvägen i norr. Marken består idag främst av åkermark samt till viss del av annan öppen mark.

Planens syfte

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett nytt bostadsområde i Ringarum med varierad bostadsbebyggelse, såsom småhus och flerbostadshus i form av radhus. Bebyggelsen ska anpassas till den befintliga miljön för att skapa en god helhetsverkan. Planen syftar även till att säkerställa tillgång till dagvattenytor och nödvändig infrastruktur för de boende i området.

Planens tänkbara konsekvenser

Den huvudsakliga konsekvensen av planförslaget är att brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bostadsbebyggelse, gata och tillhörande infrastruktur. Genomförandet innebär därmed en permanent förändring av markanvändningen och att den berörda jordbruksmarken inte längre kan nyttjas för jordbruksändamål.

Slutsats och ställningstagande

Kommunen gör den sammanvägda bedömningen att planen inte medför en sådan betydande miljöpåverkan som avses i MB 6 kap 3 §. Ställningstagandet är baserat på en analys som redovisas i miljöchecklistan. En strategisk miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning enligt 4 kap 34§ PBL behöver därför inte upprättas för ”Detaljplan för del av Söderköping 2:1”.

Miljöchecklista

Miljöchecklistan nedan utgör en grunden i undersökningen om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Miljöchecklistan är ett underlag för en samlad bedömning av den effekt som detaljplanens genomförande bedöms medföra på miljön. Med

miljöeffekter (enligt MB 6 kap 2§) menas exempelvis effekter på befolkning och dess hälsa, skyddade växt och djurarter, biologisk mångfald, mark, vatten, landskap, klimat, bebyggelse, kulturmiljö, hushållning med mark och vatten samt hushållning med råvaror och energi. Bedömningen ska också visa om lokaliseringen är lämplig med hänsyn till faktorer i omgivningen. Observera att bedömningarna är preliminära och kan behöva omvärderas om ny kunskap tillförs detaljplanen.

Medverkande

Linnea Falk
Planarkitekt

Johan Grander
Enhetschef strategi och planering

Särskilda bestämmelser

Undantag från miljöbedömning:

En särskild MKB för detaljplaner med standardförfarande behöver inte upprättas om planen enbart gäller något av nedan nämnda ärenden, och MKB:n i detta ärende är aktuell och tillräcklig. (4 kap 35§ plan och bygglagen, PBL)

Gäller detaljplanen enbart en verksamhet som tillståndsprövas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 6 § MB (A- eller B-verksamhet), och är miljökonsekvensbeskrivning i detta ärende aktuell och tillräcklig?	Nej
Gäller detaljplanen enbart en åtgärd som prövas genom fastställande av en vägplan enligt väglagen (1971:948) eller en järnvägsplan enligt lagen (1995:1649) om byggande av järnväg, och är miljökonsekvensbeskrivning i detta ärende aktuell och tillräcklig för detaljplanen?	Nej

Kommentar: Detaljplanen bedöms inte vara undantagen från kravet på miljöbedömning enligt 4 kap. 35 § plan- och bygglagen (PBL), då förutsättningarna i nämnda bestämmelse inte är uppfyllda. Planen avser inte enbart en verksamhet som tillståndsprövas enligt 9 kap. 6 § miljöbalken (MB), och den aktuella miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) är inte tillräcklig. Planen omfattar inte heller en åtgärd som prövas genom fastställande av väg- eller järnvägsplan enligt väglagen eller lagen om byggande av järnväg.

Undantag från miljöbedömning:

Skyldigheten att göra en strategisk miljöbedömning gäller inte för detaljplaner som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten. (6 kap 3§ miljöbalken MB)

Syftar detaljplanen endast till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten?	Nej

Kommentar: Detaljplanen bedöms inte vara undantagen från kravet på strategisk miljöbedömning enligt 6 kap. 3 § miljöbalken (MB), då planen inte syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten.

Krav på strategisk miljöbedömning:

En detaljplan ska antas medföra betydande miljöpåverkan om genomförandet kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a §. (2 § Miljöbedömningsförordningen (2017:966)

Kan genomförandet antas omfatta en verksamhet eller åtgärd som på ett *betydande* sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt fågeldirektivet (2009/147/EG) och därmed kräver tillstånd?	Nej
Kan genomförandet antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) och därmed kräver tillstånd?	Nej

Kommentar: Det finns inget Natura 2000-området i närheten av planområdet.

Kulturvärden

2 kap., 3 kap. och 4 kap. kulturmiljölagen (KML); 3 kap. 6 §, 7 kap. 2 §, 4 § och 9 § miljöbalken (MB); samt 7 kap. 3 § jordabalken (JB).

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till kulturvärden.

Bedöms planen påverka eller orsaka skada på:	**Kommentar:**
☐ Arkitektoniskt värdefulla kulturmiljöer och byggnader ☒ Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar (fornlämningar och fornlämningsområden) ☐ Karaktärsdrag i landskap och bebyggelse ☐ Värdefulla landskapsavsnitt och bebyggelsemiljöer ☐ Statliga byggnadsminnen ☐ Kyrkliga kulturminnen enligt ☐ Arkeologiska kulturmiljöer och lämningar ☐ Naturreservat/Naturvårdsområde ☐ Kulturreservat ☐ Naturvårdsavtal ☐ Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv	Enligt Riksantikvarieämbetes karttjänst *Fornsök* finns det en fyndplats för övrig kulturhistorisk lämning inom planområdets gränser. En övrig kulturhistorisk lämning behöver inte räknas som fornlämning om den inte uppfyller kraven för det. I kartan kategoriseras den som övrig kulturhistorisk lämning. Planförslaget innebär att marken vid fyndplatsen planläggs som naturmark. Planförslaget bedöms inte medföra någon negativ påverkan på kulturhistoriska lämningar.

Sociala värden

2 kap. 7 § och 8 kap. 9 § plan- och bygglagen (PBL); 3 kap. 2 § och 6 § samt 4 kap. 2 § och 7 kap. 3 §, 4 §, 9 § och 13–18 §§ miljöbalken (MB); samt 7 kap. 3 § jordabalken (JB).

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till sociala värden.

Bedöms planen påverka eller orsaka skada på:	**Kommentar:**
☐ Parker och andra grönområden ☒ Platser för lek, motion och annan utevistelse ☐ Friyta som är lämplig för lek och annan utevistelse ☐ Besöksmål ☒ Mötesplatser	Planområdet ligger i anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse. Marken har tidigare nyttjats för jordbruksändamål. Inom planområdet finns även ett stall där verksamhet tidigare har bedrivits. Stallet har stått tomt sedan flera år tillbaka. Området bedöms i nuläget ha vissa värden för rekreation, motion och utevistelse. Ett

☐ Värden som uppmärksammats av brukare eller allmänhet ☐ Naturreservat/Naturvårdsområde/ Kulturreservat ☐ Strandskyddsområde ☐ Stora opåverkade områden ☐ Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv ☐ Riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden	genomförande av detaljplanen innebär att delar av den mark som idag är obebyggd tas i anspråk, vilket kan medföra en viss förändring av förutsättningarna för utevistelse och rekreation inom planområdet. Tillgången till rekreationsområden bedöms samtidigt vara god i närområdet. I Ringarum finns större sammanhängande områden med öppen mark och skog som kan nyttjas för motion, rekreation och utevistelse. Planförslaget innebär dessutom att delar av planområdet planläggs som naturmark. Dessa ytor kan bidra till att bibehålla möjligheterna till rekreation och utevistelse inom planområdet. Sammantaget bedöms planförslaget medföra en viss negativ påverkan på möjligheterna till motion, rekreation och utevistelse, men påverkan bedöms vara lokal och begränsad. Med hänsyn till befintlig tillgång till rekreationsområden i närområdet samt planförslagets föreslagna naturmark bedöms påverkan inte vara av sådan omfattning eller betydelse att den kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Naturvärden

3 kap. 2 §, 3 § och 6 § samt 7 kap. 3 §, 4 §, 9 §, 10 §, 11 §, 12 §, 13–18 §§ och 27 § miljöbalken (MB); 4–9 §§ artskyddsförordningen; samt 7 kap. 3 § jordabalken (JB).

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till naturvärden.

Bedöms planen påverka eller orsaka skada på:	**Kommentar:**
☐ Naturtyper enligt habitatdirektivet ☐ Områden enligt Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering eller objekt med högt naturvärde ☐ Områden enligt Naturvårdsverkets myrskyddsplan eller nationalparksplan ☐ Områden enligt ängs- och betesmarksinventeringen	Inom planområdet finns en åkerholme. Planförslaget är utformat så att åkerholmen planläggs som naturmark, vilket innebär att området inte kan bebyggas. Detta bidrar till att säkerställa att åkerholmens naturvärden kan bevaras. I övrigt finns inga kända naturvärden inom planområdet. Sammantaget bedöms

☐ Värdefulla vatten i enlighet med Levande sjöar och vattendrag ☐ Viktiga spridningssamband mellan de naturtyper som förekommer ☐ Värdefulla växt-, djur-, fågel eller svamparter ☐ Fortplantningsområden eller viloplatser för fridlysta djur ☐ Viktiga spridningssamband för de arter som förekommer ☐ Naturreservat, naturvårdsområde, naturminne eller nationalpark ☐ Kulturreservat ☐ Natura 2000 ☒ Generellt biotopskydd eller biotopskyddsområde ☐ Djur- och växtskyddsområde ☐ Strandskyddsområde ☐ Naturvårdsavtal ☐ Stora opåverkade områden ☐ Ekologiskt känsliga områden ☐ Riksintresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv ☐ Skyddade marina områden enligt HELCOM	planförslaget inte medföra någon betydande miljöpåverkan med avseende på naturvärden.

Hushållning med resurser och materiella värden

3 kap. 4 §, 5 §, 7 § och 8 § samt 7 kap. 19–22 §§ miljöbalken (MB).

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till materiella värden.

Bedöms planen påverka eller orsaka skada på: **Naturresurser med högre förnyelseförmåga:** ☐ Skog (skogsbruk) ☐ Fiske (vilt och odling) ☐ Ängs- och betesmark (jordbruk) ☐ Vilda växter och djur ☐ Energiresurser ☐ Färskvatten **Naturresurser med ingen/låg förnyelseförmåga:**	Det finns inga kända naturresurser med hög förnyelseförmåga, övriga materiella värden eller skyddade eller utpekade objekt inom planområdet. Sammantaget bedöms planförslaget inte medföra någon betydande miljöpåverkan avseende naturresurser eller materiella värden. Planområdet omfattar cirka 57,8 hektar jordbruksmark som enligt uppgifter från Jordbruksverket är klassificerad som permanent gräsmark. Ett ianspråktagande av jordbruksmark innebär en förändrad markanvändning och därmed en påverkan på

☒ Åkermark ☐ Mineraler, bergarter, jordarter ☐ Energiresurser ☐ Färskvatten ☐ Övriga geologiska resurser **Övriga materiella värden:** ☐ Rekreation, idrott, friluftsliv och turism ☐ Energiförsörjning ☐ Omsorg och sjukvård ☐ Information och kommunikation ☐ Vatten och avlopp ☐ Renhållning ☐ Skydd och säkerhet ☐ Transporter **Skyddade och utpekade objekt:** ☐ Miljöskyddsområde ☐ Vattenskyddsområde ☐ Jord- och skogsbruk ☐ Riksintresse för yrkesfiske eller odling av akvatiska djur och växter ☐ Riksintresse för fyndigheter av ämnen eller material ☐ Riksintresse för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering ☐ Riksintresse för totalförsvaret	en resurs som är av betydelse för jordbruksproduktionen. Landskapet kring centrala Ringarum präglas i stor utsträckning av jordbruksmark. Bebyggelsen i tätorten är relativt utspridd, men är huvudsakligen lokaliserad längs den tidigare landsvägen genom orten. Möjligheterna att utveckla Ringarum i direkt anslutning till befintlig bebyggelse, utan att jordbruksmark tas i anspråk, bedöms därför vara begränsade. Den föreslagna lokaliseringen innebär samtidigt en möjlighet att utveckla tätorten i anslutning till befintlig bebyggelsestruktur och infrastruktur. Sammantaget innebär planförslaget ett ianspråktagande av jordbruksmark, vilket innebär en negativ påverkan på jordbruksmark som resurs. Påverkan bedöms dock vara lokal. Påverkan bedöms därmed inte vara av sådan omfattning eller betydelse att den kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Risker för människors hälsa eller miljön

I bedömningen ska särskilt platsens betydelse och känslighet beaktas, med särskild hänsyn till risker för människors hälsa eller för miljön.

Bedöms planen påverka eller orsaka skada på:	**Kommentar:**
☐ Naturhändelser ☐ Klimatförändringar	Enligt luftföroreningskartan uppgår halterna av partiklar (PM10) i utomhusluften i Sörby till cirka 16–18 µg/m³ som dygnsmedelvärde.

☐ Olyckor ☐ Verksamheter eller störningar som medför risk för omgivningen ☐ Inomhusmiljö (t.ex. ljus, buller, fukt, temperatur, radon, strålning, elektromagnetiska fält) ☐ Utomhusmiljö (t.ex. lokalklimat, skuggning) **Miljökvalitetsnormer:** ☒ Miljökvalitetsnormer för utomhusluft ☒ Miljökvalitetsnorm för buller ☐ Miljökvalitetsnorm för kvantitativ status för grundvatten ☐ Miljökvalitetsnorm för kemisk status för grundvatten ☐ Miljökvalitetsnorm för ekologisk status för ytvatten ☐ Miljökvalitetsnorm för kemisk status för ytvatten ☐ Miljökvalitetsnormer för havsmiljö	Miljökvalitetsnormen för PM10 innebär att halten 50 µg/m³ inte får överskridas mer än 35 dygn per kalenderår. De redovisade halterna indikerar att det finns goda förutsättningar att uppfylla miljökvalitetsnormen för utomhusluft. Ett genomförande av planförslaget innebär att antalet boende i området ökar, vilket kan medföra en viss ökning av trafikmängden. Trafikökningen bedöms dock vara begränsad och inte vara av sådan omfattning att den medför risk för att miljökvalitetsnormen för utomhusluft eller gällande riktvärden för trafikbuller överskrids. Sammantaget bedöms planförslaget inte medföra någon betydande negativ påverkan på luftkvalitet, buller eller människors hälsa. Planförslaget bedöms därmed inte medföra en betydande miljöpåverkan avseende dessa aspekter.

Sammanvägd bedömning

Särskilda bestämmelser	
Gäller undantag från att genomföra miljöbedömning?	Nej
Gäller krav på att genomföra miljöbedömning?	Nej
Betydande miljöpåverkan	
Kan planen antas medföra *betydande* påverkan på kulturvärden?	Nej
Kan planen antas medföra *betydande* påverkan på naturvärden?	Nej
Kan planen antas medföra *betydande* påverkan på sociala värden?	Nej
Kan planen antas medföra *betydande* påverkan på materiella värden?	Nej
Kan planen antas medföra *betydande* risker för människors hälsa eller för miljön?	Nej

Bedömning	Planen bedöms inte medföra någon betydande miljöpåverkan. Den antas inte påverka kulturvärden, naturvärden, sociala eller materiella värden negativt på ett sett som skulle innebära betydande risker för människors hälsa eller miljön. Därmed föreligger inget krav på att genomföra en miljöbedömning enligt gällande bestämmelser.

Påverkans totaleffekt	
Kan planen antas medföra påverkan på kulturvärden?	Nej
Kan planen antas medföra påverkan på naturvärden?	Nej
Kan planen antas medföra påverkan på sociala värden?	Ja
Kan planen antas medföra påverkan på materiella värden?	Ja
Kan planen antas medföra påverkan på risker för människors hälsa eller för miljön?	Nej

Bedömning	Planförslaget bedöms medföra viss påverkan på sociala värden och materiella värden, bland annat genom att jordbruksmark tas i anspråk och att platsens tidigare användning förändras. Påverkan bedöms dock sammantaget vara begränsad och inte vara av sådan omfattning att den kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Är det fortfarande oklart om planen kan antas medföra *betydande* miljöpåverkan bör omfattningen av planens påverkan fastställas som stöd för det slutliga ställningstagandet.
Kan möjliga effekter till följd av planen föranleda att allmänhetens behov av information är betydande?

Beskrivning	Planen bedöms inte föranleda att allmänhetens behov av information är betydande.

Planens karaktäristiska egenskaper måste beaktas, särskilt planens omfattning.	
Beskrivning	Planens omfattning ställer inga särskilda krav.

Planens karaktäristiska egenskaper ska beaktas, särskilt planens förenlig med andra planer?	
Beskrivning	Planen anses förenlig med kommunens översiktsplan. Planområdet ligger inom det i översiktsplanen utpekade området och stråket för bebyggelseutveckling. Planens omfattning och utformning är förenlig med detta då kvartersmark för bostadsbebyggelse föreslås.

I vilken utsträckning har planen betydelse för andra planers miljöpåverkan?

Beskrivning	Planen bedöms inte påverka andra planer eller innebära miljöpåverkan på andra planer eller påverka förutsättningarna för att uppnå tänkta miljömål.

I vilken utsträckning har planen betydelse för genomförande av gemenskapens miljölagstiftning?

Beskrivning	Planförslaget bedöms inte påverka genomförande av gemenskapens miljölagstiftning.

Motiverat ställningstagande

Kommunens samlade bedömning är att planförslaget inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen grundar sig på resonemangen och resultatet i denna undersökning och kan sammanfattas enligt följande:

Planförslagets utformning tar hänsyn till platsens förutsättningar och befintliga värden och är förenlig med kommunens översiktsplan och bostadsförsörjningsprogram avseende utvecklingen av Ringarum tätort. Planförslaget medför viss påverkan genom att jordbruksmark tas i anspråk samt genom förändringar av platsens kulturhistoriska, sociala och materiella värden. Påverkan bedöms dock sammantaget vara begränsad. Åkerholmen inom planområdet planläggs som naturmark, vilket bidrar till att bevara dess naturvärden.